

КАЗУС

На 22.10.2006 г. „Гея“ ООД продало на Кооперация „Съюз“ свой УПИ за цена от 2,00 млн. лв. Уговорено било цената да се плати на 22.10.2007г. при условията на търговски кредит, както и плащане на неустойка от 0,5% за всеки ден забава за нейното плащане.

На 20.09.2007 г. купувачът захранил своята разплащателна сметка с 2,00 млн. лв. и наредил на своята банка да ги прехвърли на 22.10. в банковата сметка на ООД. На 15.10.с.г. банката била обявена в несъстоятелност и назначеният синдик отказал да изпълни нареждането. Купувачът успял да събере едва 100 х.лв. от своите резерви и ги платил на продавача на 22.10.07г., като го уведомил за несъстоятелността на банката и за невъзможността да плати изцяло дългове си на падежа и в следващите 5 месеца.

След като не получило цената по договора в продължение на 6 месеца, на 23.04.2008 г. ООД предявило искове, с които поискало от съда да осъди купувача да му плати: 1) 100 х. лв. (половината от дължимата годишна лихва от 10%¹ върху главницата по предоставения търговски кредит) за периода 22.10.06 – 22.10.07г. + законната лихва върху тази сума, считано от предявяването на иска; 2) Главница в размер на 2,00 млн. лв. + законната лихва върху нея за периода 22.10.07 – 22.04.08 г.; 3) Неустойка в размер на 1,8 млн. върху главницата за периода 22.10.07 – 22.04.08 г. (180 дни х.0,5% = 90 % върху 2,00 млн.); 4) Законната лихва върху неустойката, считано от 23.04.08 г.

В съда купувачът направил следните възражения: По 1): Лихва от 100 х. лв. не се дължи, защото не е уговорена в договора за продажба. Поради нейната недължимост като главно задължение, недължимо е и плащането на акцесорното задължение за лихва върху нея. По 2): Купувачът не отговаря за неплащането на дължимата цена, защото то се дължи на невиновната му невъзможност да плати. Той не отговаря и защото неплащането се дължи на непреодолима сила (НС) - несъстоятелността на банката, която го освобождава от задължението да плати: при НС изпълнението на задължението се спира. Поради невиновната невъзможност за плащане, купувачът не дължи плащане и на законна лихва върху неплатената цена, която възниква като санкционно задължение само при виновно неизпълнение на главното задължение; По 3): Поради същата причина не се дължи и претендираната неустойка, която (както законната лихва) е санкционно задължение, възникващо при виновно неизпълнение на главното задължение по договора. Недопустимо е, наред с това, да се кумулира иск за законна лихва с иск за плащане на неустойка; По 4): Поради недължимостта на неустойката, не се дължат и претендираните законни лихви върху нея. 5) Евентуални искания на купувача: Ако се приеме, че неустойката е дължима, тя е прекомерна в сравнение с претърпените от ООД вреди от неизпълнението, поради което се иска нейното намаляване. Ако се уважат исковете за лихви и/или неустойки, се иска те да се изчислят върху главница от 1,9 млн. лв., тъй като купувачът е погасил 100 х. лв. от задължението за плащане на цената.

Въпроси:

1. Основателни ли са предявените искове от ООД? Защо? Какво ще реши съдът?
2. Ако приемем, че съдът уважи иска за плащане на неустойка, може ли той да намали нейния размер?
3. Квалифицирайте сключения договор. Ако ООД го развали и поиска откриване на производство по несъстоятелност срещу кооперацията, ще уважи ли съдът искането?

¹ Тези 10% са определени на база средната годишна лихва, по която търговските взаимоотношения се кредитирани през 2006 и 2007 г.

Историята на казуса: Иван Иванов

Казус № 5

Петя Цветанова Архангелова живеела в гр. Ловеч. През 1995 година работела с Наталия Маринова Иванова – Ташева във Факултет "Мениджмънт и маркетинг" при УНСС – София – филиал гр. Ловеч. Архангелова напуснала факултета и започнала работа като представител на "Дружество за защита правата на детето" - клон Ловеч, а Ташева станала член на дружеството и на доброволни начала събирала помощи и превеждала при контактите им с германския гражданин Ян Бюхтинг. Последния събирал дарения на дружеството в Германия.

Съпругът на Архангелова – Иван Димитров Архангелов, бил регистриран като едноличен търговец с фирма "Веди – Иван Архангелов" с решение от 13.04.1999 г. по ф.д. № 297/99 г. на ЛОС. Упълномощил съпругата си Петя Архангелова, с пълномощно от 19.05.1999 г., да представлява фирмата му с всички права на управлението и представителството, неограничено. Преди упълномощаването ѝ Архангелова заедно с Виолета Димитрова Василева подписали договор с ТПК "Колектив" – Ловеч за отдаване под наем на кафе-аператив, което да бъде ремонтирано и разработено в заведение за деца от града и от домовете за сираци. Архангелова споделила тази своя идея с Наталия Ташева и Ян Бюхтинг и последните подкрепили идеята ѝ, като Ян Бюхтинг обещал да организира благотворителни концерти в Германия и да предостави събраните суми на Архангелова за децата от домовете. Ян Бюхтинг не можел да даде веднага средствата на Архангелова, които били необходими за ремонт, обзавеждане, наем и други разходи за заведението, Ташева ѝ предложила да ѝ даде в заем пари от спестяванията на семейството си за жилище. Архангелова се съгласила и ѝ обещала да ѝ ги върне веднага щом получи финансова помощ от Ян Бюхтинг или заведението започне да работи. След тази уговорка в началото на м. май 1999 год. Наталия Ташева, със съгласието на съпруга си, започнала да ѝ дава пари. Първоначалната сума била в размер на 1500 германски марки. По-късно, през два-три дни Архангелова искала още пари, като сумата надвишила първоначалната уговорка за заем в размер на 5000 германски марки. Когато Ташева не разполагала вече с германски марки започнала да дава парите в долари, тъй като се страхувала, че заведението няма да бъде отворено и Архангелова няма да успее да ѝ върне парите. Архангелова продължавала да иска пари за допълнително оборудване на заведението и в продължение на около един месец, почти до средата на юни 1999 год. Ташева ѝ дава 5000 германски марки и 5 000 щатски долара, като при даване на парите не били съставяни никакви писмени документи. През м. юли и август на 1999 година достигнали слухове до Ташева, че

Архангелова не е вложила парите за заведението и не се е разплатила с фирмите, и започнала да я търси, като при първата среща Ташева поискала от Архангелова да ѝ подпише документ за получените суми. Архангелова първоначално категорично отказала да ѝ подпише какъвто и да било документ. По-късно през м. октомври 1999 год., за да продължи да поддържа у Ташева заблудението Архангелова ~~Архангелова~~ подписала два договора и разписки за паричен заем, единият за 5000 германски марки, а другият за 5000 щатски долара. Като по силата на тези договори се задължавала до 01.06.2000 год. да върне парите. До изтичане на този срок парите не били върнати на Ташева, а Архангелова се укривала и избягвала срещи с нея. След изтичане на срока Архангелова започнала да убеждава Ташева, че е направена постъпка за кредит от банката и ще ипотекира жилището си, но отказвала да каже коя е банката. През лятото на 2000 год. Архангелова твърдяла, че нещата се бавели по независещи от нея причини, както и че друга фирма ще изтегли кредит и ще ѝ предостави средствата. Тъй като това не станало Ташева предложила на Архангелова да сключат договор за ипотека при същите условия, предлагани от банката. Отначало Архангелова се съгласила, но на следващия ден обяснила, че съпругът ѝ не е съгласен. При това положение Ташева ѝ предложила да подпише запис на заповед и на 28.09.2000 г. Архангелова подписала за сумата 20 000 лева. Продължавала да не възстановява парите и след образуване на изпълнителното дело Архангелова се укривала в продължение на повече от два месеца за да не могат да ѝ връчат призовката за доброволно изпълнение.

От изготвената съдебно-икономическа експертиза се установява, че равностойността на сумата възлиза на 14 365 деноминирани лева. Която сума, съпоставена с минималната работна заплата за страната към момента на извършване на престъплението, следва да се приеме като големи размери.

Спрямо Злателина Цв. Стойкова, Тодор К. Тодоров и Станислав М. Стойчев, Архангелова Петя Архангелова е действала по същия начин.

Със Злателина Стойкова се познавали от около 10 години, съпрузите им били колеги. На 16.10.99 г. Архангелова Алхангелова отишла в Стойкова и ѝ поискала в заем сумата от 2000 лева, необходими ѝ за газифициране на кафене "Атлантик" и обещала да ѝ ги върне с лихвата в срок от един месец. Стойкова ѝ обяснила, че в момента имат само 1500 лева оборотни пари със съпругът ѝ, които били за закупуване на стока за магазина им в Бароковите къщи. Архангелова настояла да ѝ даде парите, като ѝ обяснила, че очаквала всеки момент много пари от един германец. Стойкова ѝ дала сумата от 1500 лева, като при получаването ѝ Архангелова собственоръчно подписала разписка с допълнение, че парите ще бъдат върнати на 15.11.1999 год. с лихва 300

лева. След изтичане на срока парите не били върнати и Стойкова и съпругът ѝ търсели Архангелова, за да си вземат парите, но тя или се криела или намирала различни причини и отказвала да върне парите. Когато Архангелова разбрала, че Стойкова няма да се откаже я заплашила, че ще подаде жалба в полицията за рекет, както и отправила директни заплахи спрямо детето на Стойкова. Видно от писмените доказателства газифицирането на сградата, където се намирало и заведението, било извършено за сметка на ГПК "Колектив".

С Тодор К. Тодоров Архангелова се запознала чрез негов колега от поделението през 1997 година. През периода 1998-99 год. Архангелова вземала от него на няколко пъти пари в заем, които връщала своевременно, като понякога му подписвала разписка, а понякога не. През м. януари 2000 год. Архангелова отново му поискала пари в заем и тъй като е била коректна с Тодоров ѝ дал сумата от 440 щатски долара и 500 лева, като уговорката им била парите да бъдат върнати на 08.03.2000 година. Преди изтичане на този срок, на 01.03.2000 г. Архангелова поискала от Тодоров още 1000 лева, които той ѝ дал и уговорката им била, че на 01.04.2000 г. ще върне цялата сума. Петя Архангелова не върнала парите и Тодоров започнал да я търси. В случаите когато успявал да се свърже с нея тя обяснявала, че няма пари и като вземе от някой на заем ще му ги върне. Така продължило до м. септември 2000 год., когато му върнала 50 щатски долара и му обещала, че всеки месец ще му връща част от заема от оборота на заведението, но не му върнала нито лев повече.

От съдебно-икономическата експертиза се установява, че сумата дадена от Тодоров възлиза на 2 244.12 лева.

Със Станислав Стойчев се запознала чрез Цецо Иванов. Пролетта на 2000 год. Архангелова отишла при Стойчев и казала, че спешно ѝ е необходима сумата от 1000 германски марки, като обещала да върне сумата за няколко дни. Стойчев ѝ обяснил, че не разполага с толкова пари, а може да ѝ даде само 100 щатски долара, които тя взела. След повече от месец Архангелова нито връщала парите, нито се обаждала. Стойчев отишъл в заведението и тя му обещала, че в момента няма пари, но след няколко дни ще има и ще му ги върне. Това продължило почти една година. Срещал се в заведението и с други хора, от които разбрал, че Архангелова им дължи пари. Разбрал също така, че редовно ходела по дискотеки и барове, което го убедило, че няма да му върне парите.

От заключението по съдебно-икономическата експертиза равностойността на дадените от Стойчев пари възлиза на сумата от 220 лева.

Handwritten signatures and notes at the bottom of the page, including a date '2006'.

Въпроси:

1. Има ли престъпление извършено от страна на Петя Архангелова и по кой текст от НК следва да се квалифицира стореното?

2. Може ли да се приеме стореното от нея като неизпълнение на договор за заем и ако не защо?

3. С оглед действията на Архангелова и цялата фактическа обстановка може ли да се приеме, че същата е имала намерение да връща получените в заем суми, като се има предвид, че същата не е разходвала пари за целите, за които ги е заемала?

4. Как следва да се тълкува частичното връщане на тези средства дали като намерение за издължаване на взетите суми или като начин за поддържане на заблуждение?

5. Ако не се касае за договор за заем за какво е използван така сключения договор между Архангелова и останалите лица?

6. Може ли да се приеме, че по така сключените от страна на Архангелова договори, същата е имала намерение да си изпълнява задълженията по тях и за какви отношения се касае – договорни или деликтни?

7. Ако стореното от Архангелова не е неизпълнение на договор за заем може ли да се говори за престъпление „измама” по смисъла на чл. 209 и сл. от НК?

8. От субективна страна, ако се приеме, че има извършено престъпление, същото под каква форма на вината е извършено – умишлено или непредпазливо е същото, с оглед разпоредбите на чл. 11 от НК?

9. С оглед процесната сума 18 029.12 лева, ако се приеме, че е налице „измама” по смисъла на чл. 209 от НК, налице ли са квалифициращи обстоятелства по чл. 210 от НК?

Казус № 2

Силви Стефанов Калчев и Андрея Минков Белевски, живеят и работят в гр. Троян. Правоспособни водачи са, като Силви Калчев има категория „В“, а Андрея Белевски, има категории „В,С,Д“. Последният работел като шофьор на автобус в „Троян -Автотранспорт"АД - гр.Троян, Ловешка област.

На 04.02.2005г. Белевски с автобус марка „Чавдар -11 Г-5" с ДК № Л 08-98 ПБ имал курс по маршрут от Автогара-Троян до автобусна спирка на Автостопанството, за превоз на пътници до бившата Асфалтобаза. Около 16.30 ч. потеглил, като пътят му минавал по улица „Васил Левски" в гр.Троян. Пътното платно било заледено, заснежено, неопесъчено и валяло сняг. На същата улица, в къща на № 384, живеел Калчев. Къщата имала двор, в който Калчев държал семейния автомобил марка „Рено 19 Шамад" № ОВ 15-01 АМ и го изкарвал на пътя на заден ход. Около 16.40 ч. Калчев запалил двигателя на колата и потеглил към уличното платно. Автомобилът бил покрит със сняг и през страничните стъкла нямало добра видимост, поради заледяване. Без да обезопаси маневрата си и да осигури лице, което да му оказва помощ при извършването ѝ, Калчев се придвижил назад, като слязъл от тротоара върху пътното платно с цялата дължина на автомобила. В този момент забелязал приближаващия автобус и спрял. По същото време синът на Калчев, Милен Силвиев Калчев, 8-годишен се намирал на тротоара, от другата страна на пътя срещу излизация лек автомобил.

Белевски възприел от близко разстояние излизация лек автомобил и поради опасността да го блъсне отклонил рязко автобуса на ляво, с намерение да го заобиколи. При това отклонение последвало плъзгане на автобуса, който се насочил към левия край на пътното платно, преодолял ограничаващия бордюр, преминал през тротоара и се блъснал с предната си лява част в стената на къщата, намираща се на № 337. При удара стената се разрушила и сринатите тухли затрупали малолетния Милен Калчев. По същото време в стаята, чиято стена е била разрушена се намирали Стана Дочева Лалева, Иван Тодоров Цанков и неговият брат, като вследствие изпадането на тухлената зидария Лалева и Цанков пострадали.

На мястото на произшествието пристигнали автомобили на пожарната и болницата. Първоначално малкият Милен не се виждал наоколо и близките му започнали да го издирват. След известно време, разривайки зидарията върху тротоара, тялото му било намерено.

Видно от заключението на съдебно-медицинската експертиза непосредствената причина за смъртта на Милен Силвиев Калчев е механична асфикция от запушване на дихателните отвори и припекане на езика. Установените находки са дали основание на вещото лице да приеме, че най-вероятно детето при падането си е било по очи и на дясната си страна, затрупано от падащата тухлена зидария.

01.07.2005 г. Калчевски, Милен Силвиев Калчев, № 1 Ш. Л. Калчев, № 1 Ш. Л.

Въпроси:

1. Има ли престъпление и по кой текст от НК следва да се квалифицира стореното от Силви Калчев?

2. Налице ли е случайно деяние по смисъла на чл. 15 от НК при извършената маневра от страна на Силви Калчев и какви условия и предпоставки предполагат наличието на такова деяние?

3. Има ли връзка между извършеното от Силви Калчев деяние и извършеното от Андрея Белевски деяние?

4. От субективна страна как следва да се квалифицира деянието на Силви Калчев, като умишлено или непредпазливо и защо?

5. Има ли престъпление от страна на Андрея Белевски и по кой текст трябва да се квалифицира същото?

6. От субективна страна как следва да се квалифицира деянието на Андрея Белевски, като умишлено или непредпазливо и защо?

7. Налице ли е случайно деяние по смисъла на чл. 15 от НК при извършената маневра от страна на Андрея Белевски и какви условия и предпоставки предполагат наличието на такова деяние?

8. Ако не е налице „случайно деяние“, налице ли е „независимо съизвършителство“ за деянията на Калчев и Белевски?

9. При положение, че и Калчев и Белевски са с чисто съдебно минало при ангажиране на евентуална наказателна отговорност за двамата, еднакви ли наказания би следвало да понесат те и ако не, кой би следвало да понесе по-тежко наказание?

10. Върху размера на наказанието следва ли да влияе факта, че Белевски е професионален шофьор и ако да защо?